

безперервного розвитку професійної діяльності, і з погляду сучасного підходу до стану здоров'я й патології в цілому. Міждисциплінарний підхід до проблеми з дисципліни, що виникає перед майбутнім лікарем, дозволяє побачити просторовість, глибину теми, що вивчається, уміння виділяти різні рівні патогенезу нозології, що вивчається, використовувати можливість її вирішення в мультивекторному баченні.

3. Прагнення покращити якість навчання і його результати

(**performance improvement**). Важливою складовою є методика навчання, засвоєння знань студентами з помітним ефектом від них.

Вища освіта, щоб справді покращити якість навчання й результати навчання, має активно використовувати методи й напрацювання зі сфери праці. Студент розглядається як молодий сімейний лікар, і в процесі підготовки він стимулюється на конкретний результат своєї праці.

4. Конструктивний підхід. Конструктивний підхід до сучасної освіти передбачає насамперед актуалізацію навчання. Тобто викладач має орієнтуватися, з одного боку, на знання й навички, які вже є в студентів, але одночасно ставити перед ними складні завдання, щоб розвивати професійні навички, які знадобляться молодим випускникам на робочому місці.

5. Ділові ігри. Уведення в навчання освітніх ігор стало актуальним трендом сучасного вивчення внутрішньої медицини з різних навчальних тем. Звісно, такі ігри є важливим освітнім засобом, викладач до них має підходити дуже критично й чітко розуміти, навіщо він вбудовує в навчальний курс ту чи іншу гру.

6. Мобільна освіта, включаючи мобільні платформи, а також використання в навчанні можливостей планшетів і навіть смартфонів. Оцінка знань студента, розвиток його розуміння й аналітичних навичок, запам'ятовування — для цього можна використовувати мобільні пристрої. Студент завжди може скачати якийсь-небудь курс або окремий урок і навчатися будь-де і будь-коли. Звісно, мобільна освіта таїть у собі певні небезпеки, і її потрібно дуже акуратно інтегрувати в процес навчання. Необхідно використовувати тільки якісне програмне забезпечення, урахувати те, що будь-який мобільний пристрій — це ще потужний фактор, що відволікає.

Україна вступила на шлях розвитку ринкової економіки, що передбачає високий рівень творчої діяльності, освіти, інтелектуальної власності. Згідно з сучасними вимогами розвитку вищої освіти, глобалізації й інтеграції в сучасний світовий освітній простір упроваджуються освітні програми в межах відповідних спеціальностей. Одним з основних принципів є формування компетентностей у студентів як їхніх результатів навчання й успішне засвоєння внутрішньої медицини як базової фахової навчальної дисципліни, що набуває першорядного значення.

Набуття компетентностей запроваджується з метою гармонізації норм законодавства у сфері освіти й соціально-трудова відносин. Оволодіння цими компетентностями дозволить студентам успішно реалізувати свій потенціал на ринку праці, створить широкий простір для подальшого розвитку творчої особистості, сприятливі умови для безперервного професійного вдосконалення.

Список використаної літератури

1. Бількевич Н.А. Сучасні підходи до формування комунікативних Компетентностей /Н.А.Бількевич, Н.Б.Галіяш, Н.В.Петренко. //Мед.освіта. – 2019. – №3. – С.52-57.
2. Гриджук Т.І. Вимоги до викладача вищого навчального закладу/Т.І.Гриджук // Art of Medicine. –2019. – №3. – С.89-92.
3. Жорнова О. Якість вищої освіти України та медіаграмотність науково-педагогічної спільноти: виклики без відгуків /Жорнова О. // Вища школа. – 2019. – №10. – С.38-44.
4. Кузьміна І.Ю. Сучасні тенденції розвитку вищої освіти в Україні /І.Ю.Кузьміна, Н.А.Сафарагаліна-Корнілова // Міжнародна науково-практична конференція «Сучасні тенденції розвитку освіти і науки: проблеми та перспективи: Збірник наукових праць. – Київ; Львів; Березани; Гомель, 2019. –Вип.4. –Т.1. –С.10-14.
5. Becker, S.A., Cummins, M., Davis, A., Freeman, A., Glesinger Hall, C. & Ananthanarayanan, V. (2017). *NMC Horizon Report: 2017 Higher Education Edition*. Austin, Texas: The New Media Consortium. Retrieved November 1, 2021 from <https://www.learntechlib.org/p/174879/>.

ПЕРСПЕКТИВИ РЕАЛІЗАЦІЇ СУЧАСНИХ ТРЕНДІВ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ НА КАФЕДРІ ГІГІЄНИ, ЕКОЛОГІЇ ТА ОХОРОНИ ПРАЦІ В ГАЛУЗІ ПДМУ

Катрушов О. В., Матвієнко Т. М., Буря Л. В., Саргош О. Д., Філатова В. Л., Четверикова О. П., Алексєєва А. В., Коваленко Т. І., Комишан І. В., Михайлова К. І., Приліпка К. О., Рак Т. І., Романюк М. В.

Полтавський державний медичний університет

Окреслено перспективи застосування сучасних трендів медичної освіти: індивідуальне (персоналізоване) навчання, змішане навчання, мікронавчання, гейміфікація, іммерсійна освіта, STEM, цифровізація навчання на кафедрі гігієни, екології та охорони праці в галузі ПДМУ.

Ключові слова: сучасні тренди медичної освіти, кафедра гігієни.

The article there are presents prospects for the application of modern trends in high medical education: individual (personalized) teaching, blended teaching, micro teaching, gamification, immersion education, STEM, digitalization of education at the Department of Hygiene, Ecology and Occupational Safety of PSMU.

Key words: modern trends in medical education, Department of Hygiene.

Модернізація системи освіти, підвищення конкурентоспроможності економіки, інформатизація суспільства й розвиток науково-технічного прогресу визначають якісно нові підходи до організації освітнього процесу. Посилення ролі STEM-освіти зумовлюється підвищенням мотивації учнівської молоді до вивчення предметів природничо-математичного циклу й, водночас, високим запитом виробничої сфери на працівників, що володіють компетент-

ностями для постановки й виконання завдань у сферах інженерії, медицини, екології, ІТ, фармацевтики, нанотехнологіях, авіабудуванні та інших [1].

На 2021 – 2022 н.р. міністерство освіти та науки (МОН) озвучило такі пріоритетні тренди освітнього простору України: індивідуальне (персоналізоване) навчання, змішане навчання, мікронавчання, гейміфікація, імерсійна освіта, STEM, цифровізація навчання.

Необхідно зазначити, що вищезазначені тренди рекомендовані МОН у першу чергу для реалізації в закладах загальної середньої й позашкільної освіти, однак, зважаючи на позитивну динаміку в тенденції переходу до дистанційної освіти на фоні пандемії COVID-19, вони можуть бути достатньо ефективно реалізовані в умовах вищої освіти.

Індивідуальне (персоналізоване) навчання. Персоналізоване навчання враховує унікальні особливості здобувача освіти і його потенціал. Воно сприяє підвищенню мотивації й активності, фокусує інформаційне поле на сильних сторонах студента. Викладачі спільно зі студентами можуть сформувати індивідуальну навчальну траєкторію й визначити напрями дисципліни для поглибленого вивчення. Здобувач освіти самостійно керує часом і темпом навчання, вибирає завдання, способи їхнього виконання й перевірки. Індивідуальне навчання на кафедрі гігієни, екології та охорони праці в галузі застосовується вибірково в окремих випадках, лише коли є необхідність занять зі студентом за індивідуальним графіком.

Змішане навчання. Це дієвий спосіб підвищити мотивацію і як наслідок – рівень досягнень. До того ж, воно допомагає дотримуватися карантинних обмежень, що має особливе значення в період пандемії COVID-19. Частина студентів перебуває в навчальній кімнаті, а частина присутня на уроці онлайн (це стосується здобувачів освіти, які перебувають на самоізоляції). Мінусом такого виду освіти є те, що викладачу складно його організувати без інтерактивної дошки і спеціальних інтерактивних сервісів. На кафедрі гігієни, екології та охорони праці в галузі цей тренд освітнього процесу знаходиться на стадії впровадження – викладачі пройшли курси підвищення кваліфікації з дистанційного навчання, освоїли відповідні програми Zoom, Google Classroom, Meet, Jamboard, Padlet. Остаточний етап упровадження цього тренду потребує відповідного оснащення робочих місць викладачів сучасною технікою.

Мікронавчання. Це спосіб подачі навчального матеріалу у вигляді невеликих навчальних блоків. Кожен елемент має дуже конкретний зміст, а на його вивчення відводиться мінімум часу. Цей спосіб навчання дуже легко реалізується на практиці. Звичайна презентація здатна повністю розкрити поняття мікронавчання. Мікронавчання дає педагогам широкую свободу вибору в техніці й інструментах для навчання. Короткі вікторини, відео, міні-ігри, інфографіки й анімація допоможуть без проблем запам'ятати будь-яку інформацію. Цей тренд навчання майбутніх лікарів досить давно, широко й успішно використовується на кафедрі гігієни, екології та охорони праці в галузі в лекційному курсі й на практичних заняттях, організованих за модульним принципом (6 курс медичних факультетів №1 і № 2).

Гейміфікація – один із найцікавіших трендів освітніх технологій. Це навчання через ділові ігри, які дозволяють зробити навчання ефективнішим і цікавішим. Такий навчальний метод вимагає креативного підходу до створення матеріалу (оригінальні завдання до ділових ігор) і відповідної технічної бази (інтерактивний стіл або сенсорна панель, планшет). Окрім технічних пристроїв, у розпорядженні педагога має бути відповідне програмне забезпечення. На кафедрі методика засвоєння знань здобувачами освіти через ділові ігри застосовується вже не один рік, але має більш теоретичне спрямування, коли ролі студентів розподіляються між персоналіями при розслідуванні спалахів харчових отруєнь, виникнення внутрішньолікарняних інфекцій тощо. Такі ділові ігри дають можливість максимально наблизити засвоєні теоретичні підходи до реалій життєвих ситуацій із метою прогнозування вірогідних наслідків, їх профілактики.

Імерсійна освіта. Цей вид навчання базується на віртуальній і доповненій реальності, його поступово починають інтегрувати в освіту. Наприклад, урок історії може відбутися у форматі подорожі крізь століття. Під час такої пригоди учні на власні очі зможуть побачити, яким був світ тисячі років тому. У вивченні гігієни як профілактичної медицини такі методи дають можливість порівняти наслідки епідемії минулого із сучасними протиепідемічними заходами. Наприклад, пандемія євразійської чуми 1346 – 1353 років, що забрала життя 2/3 населення і потребувала 200 років для відновлення демографічного стану. Такі історичні екскурси покращують сприйняття студентами сучасних протиепідемічних заходів, сучасних підходів до ліквідації наслідків і профілактики виникнення нових пандемій.

STEM (S – science, T – technology – E-engineering – M-mathematics). Цей напрям уже давно актуальний для української освіти. У 2021 році продовжується його активний розвиток як одного з головних освітніх трендів. А все тому, що саме він допомагає вдало поєднувати теорію і практику, пов'язує теоретичні знання з реальним життям і створює фундамент для професій майбутнього. У підготовці сучасного лікаря надзвичайно важливим є поєднання всіх чотирьох складових STEM- тренду освітнього процесу, а саме: сучасних наукових досягнень у галузі медицини, розвитку нових технологій та інженерії, відповідного математичного обґрунтування й забезпечення об'єктивізації статистичних даних. На кафедрі гігієни, екології та охорони праці в галузі ПДМУ застосування STEM-тренду освітнього процесу знаходить своє відображення і в лекційному матеріалі, і на практичних та семінарських заняттях шляхом широкого використання сучасних досягнень медичної науки й санітарної практики, інженерних досягнень у питаннях розв'язання екологічних проблем сучасності, масштабного застосування порівняльної статистики для перспективного планування завдань профілактичної медицини.

Цифровізація освітнього процесу в наш час стала не просто бажаною, а й необхідною складовою навчання. Електронні книги й підручники, навчальні посібники – усе це неймовірно зручно, а ще вони завжди під рукою. Згідно з цим освітнім трендом кафедра гігієни, екології та охорони праці в галузі пропонує студентам оцифровану літературу для широкого використання в підготовці до занять – підручники, посібники, методичні розробки практичних занять, презентації лекцій, переліки питань до семінарів і модульних контрольних занять. Усе це розташовано на сайті кафедри разом із розкладами, навчальними програмами і планами.

Список використаної літератури

1. Методичні рекомендації щодо розвитку STEM-освіти у закладах загальної середньої та позашкільної освіти у 2019/2020 навчальному році. Лист ІМЗО № 22.1/10-2876 від 22.08.19 року.